

Beste partijgenoten

Het partijbestuur legt zijn plannen voor de komende Tweede Kamerverkiezingen op het partijcongres van 26 maart aan u voor en wil ze graag met u bespreken. We stellen prijs op ieders aanwezigheid. Jozef schrijft over de Klimaatconferentie en doet verslag van een conferentie van de Duitse Groenen over de toekomst van de Europese Unie. Zelf geef ik mijn standpunt over de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne. Ik hoop dat het u helpt bij het uitbrengen van uw stem op 6 april. We bespreken dit natuurlijk ook tijdens het congres.

Otto ter Haar, partijvoorzitter

Agenda 63e partijcongres

Zaterdag 26 maart 2016
Milieucentrum, Oudegracht 60 te Utrecht
Zaal open vanaf 12:30 uur

1. 13:15 Opening door congresvoorzitter (tot de pauze) Jozef van Kessel
2. 13:20 Verslag van het 62e partijcongres van 15 oktober 2015 (Gras 64)
3. 13:25 Verslag van het partijbestuur
4. 13:35 Verslag van de commissie gezondheidszorg
5. 13:45 Benoeming kascommissie: Ronald Schönberger is kandidaat
6. 13:50 Jaarrekening 2015 met verslag kascommissie
7. 14:00 Amendement Huishoudelijk reglement (Gras 63)
- 14:05 pauze, congresvoorzitter (na de pauze) Otto ter Haar
8. 14.15 Referendum associatieverdrag met Oekraïne
9. 14:30 Tweede Kamerverkiezing 15 maart 2017: het partijbestuur licht zijn plannen toe.
10. 14:50 Amendementen partijprogramma
11. 15:00 Rondje afdelingen
12. 15:10 Rondvraag
13. 15:15 Sluiting

Amendementen partijprogramma

Hoofdstuk 1. Basisinkomen

Aan het einde toevoegen:

Een staatsbank voor de minima

Het gebruik van een betaalrekening kost ongeveer €10 per maand. De Groenen vindt het ongewenst dat dit drukt op een minimumuitkering of een basisinkomen. We willen uitkeringsgerechtigden een rekening aanbieden op een staatsbank die kosteloos betalingsverkeer levert. Om concurrentie met private banken te beperken mag deze staatsbank geen spaarrente bieden en is ze verplicht een negatieve rente op te leggen aan te goeden boven een bepaald bedrag. Wie meer gaat verdienen moet voor het gebruik van de rekening gaan betalen.

11. Migratie

Dit hoofdstuk verwisselen met het huidige hoofdstuk 10. Duurzame economie

Reden: dit verhoogt de samenhang tussen de opeenvolgende hoofdstukken

Stimuleren van arbeidsmigratie

Na de eerste zin toevoegen:

Om discriminatie van arbeidsmigranten tegen te gaan moet Nederland het VN-verdrag ter bescherming van werkende migranten en hun familie ratificeren.

Vluchtelingen

Na de tweede zin toevoegen:

Vanaf de eerste dag dat een asielzoeker in de procedure is moeten in ieder geval taallessen en bij voorkeur ook inburgeringscursussen worden aangeboden.

Toevoegen nieuwe paragraaf na *Vluchtelingen*:

Schengenzone

De Groenen accepteert geen hekken en prikkeldraad tussen Schengenlanden. We pleiten voor het opbouwen van een grotere capaciteit in Nederland en andere Schengenlanden om vluchtelingen op te vangen.

Geopolitieke aspecten van het Oekraïnerferendum

Woensdag 6 april kunt u uw stem uitbrengen over het associatieverdrag tussen de Europese Unie en Oekraïne. De argumenten die in het publieke debat naar voren worden gebracht hebben meestal betrekking op de gevolgen voor de handelsrelatie en de ontwikkeling van de rechtsstaat. Het is voor de bescherming van Nederlandse investeerders in Oekraïne nodig dat de naleving van contracten kan worden afgedwongen (de rechtsstaat) en voor een eerlijke concurrentie moet de corruptie beperkt zijn (integer openbaar bestuur). Wat weinig aandacht krijgt is het feit dat deze associatie

tussen de EU en Oekraïne een ontwikkeling is in een wereldgemeenschap die geen rechtsstaat is en geen openbaar bestuur heeft waar landen of burgers een beroep op kunnen doen. Dat speelt hier een rol omdat Rusland de Krim heeft geannexeerd. Een feit wat Oekraïne niet accepteert maar waar het land weinig tegen kan doen. Daarnaast heeft de Oekraïense regering geen gezag in een deel van het oosten van het land. Ook bij dit gebrek aan de Oekraïense soevereiniteit speelt Rusland een rol. Een associatieverdrag met Oekraïne is daarom een verdrag met een staat met handicaps. Het is de vraag of associatie met de EU de situatie beter of slechter maakt. Een analyse vanuit het gezichtspunt van Rusland lijkt mij daarbij nodig. Sinds het einde van de Koude Oorlog ziet Rusland de NAVO zich uitbreiden tot over de grenzen van de voormalige Sovjet-Unie. Bij het 4+2 verdrag waarbij de Sovjet-Unie akkoord ging met het terugtrekken van zijn legers uit Oost-Duitsland en toetreding van het verenigde Duitsland tot de NAVO gingen Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en de Verenigde Staten akkoord met de voorwaarde dat er geen buitenlandse troepen in Oost-Duitsland zouden worden gelegerd. Inmiddels staat Oost-Europa vol met West-Europese en Amerikaanse wapens waaronder een Amerikaans raketafweersysteem in Roemenië. Bij de onderhandelingen over reductie van kernwapens tussen Obama en Medvedev gaf Obama aan dat het onmogelijk voor hem was om een kernwapenbeperkingsverdrag door het congres te loodsen als daar een beperking van raketafweersystemen deel van uitmaakte. Het Amerikaanse congres is in meerderheid Republikeins en conservatief. Voor de meeste van dezen is wapenbeheersing in het internationale vlak even onbespreekbaar als wapenbeperkings in hun eigen samenleving. Ondertussen wordt Rusland omsingeld door een land dat de helft van de militaire uitgaven in de wereld doet. Het heeft er alle schijn van dat Rusland het voor zijn eigen veiligheid noodzakelijk vond om zich de Krim en daarmee de soevereiniteit over de marinebasis Sebastopol toe te eigenen. In deze omstandigheden lijkt het me niet verstandig om er een associatieverdrag door te drukken dat tot een burgeroorlog en een deling van Oekraïne heeft geleid. Er zijn genoeg manieren om Oekraïne materieel te helpen zonder dat de schijn van politieke beïnvloeding gewekt wordt.

Otto ter Haar

Links:

* Bruce Gagnon (Green Party US) tijdens Global Green Congress 2008 <https://www.youtube.com/watch?v=MkQJO9FzEmE>

* BBC documentaire "Putin, Russia and the West" <http://watchdocumentary.org/view-putin-russia-and-the-west-serie-free-1-date.html>

Jaarrekening De Groenen 2015

Resultatenrekeningen	Inkomsten	Uitgaven
1 - contributies	€ 2.072,00	
2 - schenkingen	€ 1.200,00	
3 - reimbursements	€ 1.906,97	
4 - rente, dividend	€ 18,57	
5 - overig inkomen	€ 188,22	
12 - bankkosten		€ 110,31
13 - vergaderingen		€ 167,65
14 - partijbestuur		€ 194,81
15 - Gras		€ 127,84
16 - postbus		€ 211,75
17 - website		€ 86,98
18 - waarborgsom		€ 675,00
19 - campagnes		€ 209,93
20 - EGP contributie		€ 1.000,00
21 - EGP meetings		€ 1.642,75
23 - overige uitgaven		€ 60,00
Totaal	€ 5.385,76	€ 4.487,02

Toelichting bij de jaarrekening 2015

In het boekjaar 2015 heeft De Groenen schulden afgelost die aangegaan zijn voor de deelname aan de Europese verkiezingen van 2014. We hebben met succes deelgenomen aan de verkiezing van het waterschapsbestuur Amstel, Gooi en Vecht. Dat heeft netto weinig gekost.

Balans 31 december 2015

Balansdatum	31 dec 2014	31 dec 2015
Betaalrekening	€ 941,11	€ 256,58
Spaarrekening	€ 14,79	€ 0,00
Beleggersgiro	€ 107,02	€ 820,31
Crediteuren	-€ 3.794,60	-€ 2.909,83
Eigen vermogen	-€ 2.731,68	-€ 1.832,94

Crediteuren

Crediteur	31 dec 2014	31 dec 2015
St. De Groenen in West	€ 1.280,00	€ 891,78
Otto ter Haar	€ 2.514,60	€ 2.018,05
Totaal	€ 3.794,60	€ 2.909,83

Schenkingen 2015

Schenker	Oormerk	Bedrag
Otto ter Haar	cf. HR artikel 9 lid 2	€1000

Klimaattop Parijs op weg naar 2020

Bij het Kyoto Protocol in 1997 waren niet alle VN-lidstaten partij in het klimaatverdrag, dat is in Parijs met COP21 afgelopen november 2015 wel gelukt, en dat is uiteraard beter dan helemaal niets.

De Klimaattop vond plaats enkele weken na de aanslagen in Parijs. Inmiddels is de noodtoestand in Frankrijk bijna permanent verlengd en werd hiervoor zelfs een wijziging in de grondwet voorgesteld. De laatste Council van de EGP vond juist in dat weekend in Lyon plaats, waarbij een groot deel van het lezingenprogramma werd geschrapt omdat met name EELV (Europe Ecologie-Les Verts) er helemaal doorheen zat.

De parlementen moeten het verdrag nu ratificeren en de regeringen moeten uiterlijk in 2020 een eerste rapport uitbrengen.

Op de site van de Partij voor de Dieren staat al een zure reactie over de kap van bos in het Reichswald ten behoeve van een windturbinepark. Bomen nemen in hun bladgroen immers CO₂ op en geven zuurstof af. De PvdD kwam als eerste in Nederland met een film over de gevolgen van de vleesindustrie voor het klimaat. Het blijkt dat een reductie van de vleesproductie in Europa kan leiden tot een reductie van 25%-40% van de broeikasgassen CH₄ methaan en NO₂ (lachgas). Dat tikt dus sneller aan dan voor CO₂. Je vraagt je dan als consument af of de Nederlandse regering dit gegeven gaat omzetten in een echt klimaatbeleid, bijvoorbeeld door belasting op vlees in te stellen. Nee, dat mag dan weer niet van de Europese Unie. Een carbontax is evenmin toegelaten in de EU.

De Nederlandse regering is ook wat hypocriet op gebied van klimaatbeleid. De regering heeft immers casuïstiek bij de Hoge Raad ingediend tegen het vonnis dat in het klimaatproces ten gunste van Urgenda is uitgesproken. De noodzaak om toch strengere eisen te stellen dan men nu in Parijs is overeengekomen blijft dan ook aanwezig voor De Groenen. In Parijs is men al tevreden met een verhoging van maximaal twee graden Celsius. De 1,5 graad heeft het niet gehaald.

Wat het meest opvallend is, dat was het stilzwijgen van de door de olie-industrie betaalde wetenschappers, de zogenaamde klimaatsceptici. Mogelijk komt een blad als Elsevier binnenkort wel met een zomerspecial die de doemscenario's van de klimaatvoorspellers weer als totale sprookjes afdoet. Waarmee we weer terug zijn bij af. De eerstvolgende klimaatconferentie is in 2016 in Marrakesh, Marokko. De vliegreis naar Marrakesh, en de CO₂-uitstoot van de vliegtuigen daarheen rekenen dan maar opnieuw niet mee in ons rapport. De olieproducerende landen wordt met dit klimaatverdrag tot de eerstvolgende rapportage 2020 hoe dan ook geen strobreed in de weg gelegd. Of het politieke klimaat nog wijzigt voor die tijd?

Jozef van Kessel

Verleden en toekomst van de EU

Op 4 maart 2016 vond een werkconferentie van Bündnis90/Die Grünen plaats in Berlijn, in een van de parlamentsgebouwen naast de Rijksdag. Thema: de toekomst van Europa. De Duitse Groenen stelt Europa eigenlijk gelijk met de EU. En als je doorvraagt verschilt de EU niet veel van Duitsland zelf.

Hoe lang ken ik Die Grünen al? Op de conferentie kwam ik weinig bekende gezichten tegen, enkele bestuurders van de European Greens en de EU-lijsttrekker Ska Keller die als zoveel andere vrouwen geheel in winter-zwart was gekleed. De man-vrouw verdeling was wel aardig half-om-half. En Bas Eickhout dook nog op in het slotforum.

Verleden

Ik raakte eind jaren '70 in contact met de Duitse politiek via de antikernenergiebeweging (AKB). Er waren toen ook veel contacten met de AKB in België, wat momenteel weer actueel is omdat de kerncentrales daar hun beste tijd hebben gehad. In Bonn organiseerde de AKB toen een conferentie, in het gebouw van een middelbare school. Na afloop kon ik terecht in Keulen waar Otto Schily een toespraak hield. Hij was samen met Petra Kelly, Joschka Fischer en vele anderen de oprichter van Die Grünen. Heel vaag kon ik me nog wel herinneren dat Schily ook advocaat was geweest voor de terroristenorganisatie RAF. Schily zou later voor het pluche kiezen; Schily werd lid van de SPD en minister van justitie. Die Grünen had toen ook Fischer als flamboyante minister van buitenlandse zaken. De Duitse Bondsdag zat toen nog in het Rijnland, in Bonn.

Er was toen altijd al een strijd tussen de Realo's (Fischer) en de Fundi's. De Realo's lijken het pleit na de eenwording met Oost-Duitsland wel te hebben gewonnen. Realo's zou je revisionisten of pragmatici kunnen noemen, zij willen de transitie bereiken via de parlementaire weg. De Fundis zijn vooral uit op activistische politiek, desnoods buitenparlementair. Die Grünen fuseerde na de eenwording met het Oost-Duitse Bündnis90 tot Bündnis90/Die Grünen. In Oost-Duitsland bleef de voormalig communistische partij als Die Linke actief, maar ook extreemrechts behaalt in dit landsdeel veel stemmen (NPD en AfD).

Conferentie

Tijdens de conferentie in Berlijn werd een uitspraak gedaan over Oekraïne en de EU die door niemand in twiifel werd getrokken. De uitspraak vond ik kenmerkend voor zowel Duitsland als de huidige Grünen. De spreker, een afgevaardigde uit een van de bondsstaten, vond dat de Europese en dus (!) Duitse politiek een verdere escalatie van de burgeroorlog in Oekraïne had gestopt. Die Grünen kan je dan ook als voorstander zien van het associatieverdrag met Oekraïne waarover op 6 april een referendum in Nederland loopt. Over dat NL-referendum is echter met geen woord gerept. Veel

meer aandacht ging uit naar het UK-referendum 23 juni in Groot-Brittannië. Die Grünen is duidelijk voor het voortbestaan van de EU met de nodige aanpassingen. Die Grünen wil een humanitair beleid voor de vele vluchtelingen die de laatste maanden naar Europa komen.

De teneur op de werkconferentie was wel dat men af wil van de geheime onderhandelingen die telkens maar weer door de Europese Ministerraad worden gehouden in Brussel, waarbij het Europees Parlement vaak alleen maar mag toekijken. Maar of een lidstaat nu wel of geen veto meer mag houden, dat bleef nog onduidelijk. Ik heb de co-voorzitter van de European Greens, Reinhard Bütikofer en EP-lid Bas Eickhout van GroenLinks nog snel even de hand geschud. "Tot ziens in Utrecht", zo repliceerde Bütikofer in het Duits. Monica Frassoni, lid van de Werkgroep Toekomst van Europa, was er ook. Ze zocht naarstig naar een Wifi-verbinding in het Duitse parlement, maar die was nergens aanwezig. Daarin loopt Nederland gelukkig nog wel voorop.

Jozef van Kessel

Partijbestuursleden gezocht

In oktober heeft het congres Jolanda, Jozef en Otto voor twee jaar benoemd in het partijbestuur. De bestuursperiode van Paul loopt in september af. Het partijbestuur wil graag een bestuur bestaande uit vijf leden met een evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen. We zoeken daarom twee of meer kandidaten voor het partijbestuur. Op het congres van 24 september zal de verkiezing plaats vinden.

Het partijbestuur

Partijbestuur en partijcommissies

Partijvoorzitter Otto ter Haar, otto@degroenen.nl
Bestuurslid Paul Freriks, paul@degroenen.nl
EGP-delegate Jolanda Verburg, jolanda@degroenen.nl
Bestuurslid: Jozef van Kessel, jozef@degroenen.nl
EGP-delegate Mirjam van Rijn, mirjam@degroenen.nl
Webmaster Tom Bakkers, tom@degroenen.nl
Kascommissie: Gerero van der Heijden, vacature

Ronald Schönberger vertegenwoordigt De Groenen in het algemeen bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Matthijs Pontier is zijn duo-bestuurslid.

Agenda

26 maart 2016, 63e partijcongres, Utrecht
6 april 2016, referendum Oekraïne
20-22 mei 2016, 24st Council EGP, Utrecht
24 september 2016, 64e partijcongres, Utrecht
2-4 december 2016, 25st Council EGP
14 januari 2017, 65e partijcongres
30 januari 2017, kandidaatstelling Tweede Kamerverkiezing
15 maart 2017, Tweede Kamerverkiezing
30 maart-2 april, Global Green Congress, Liverpool
21 maart 2018, verkiezing gemeenteraden
19 maart 2019, verkiezing Provinciale Staten en Waterschappen
23 mei 2019, verkiezing Europees Parlement

Lidmaatschap

Lidmaatschap € 50
Lid met minimuminkomen € 20
Abonnement Gras € 15

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door de partij te machtigen via de website
<http://www.degroenen.nl/incasso.html>

De Belastingdienst heeft De Groenen aangemerkt als een ANBI (algemeen nut beogende instelling).

Landelijk secretariaat

Postbus 1251 NL-3500 BG UTRECHT
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl
www.facebook.com/DeGroenenNederland
www.twitter.com/DeGroenen

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijk secretariaat.

Eindredactie en opmaak: Otto ter Haar
Met bijdragen van: Jozef van Kessel en Otto ter Haar
ISSN 1572-1485

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Beste partijgenoten

Het besluit van de bevolking van het Verenigd Koninkrijk om uit de Europese Unie te treden zal de Europese politieke agenda de komende tijd bepalen.

In deze Gras doen Jolanda en ik verslag van de Council van de Europese Groenen in Utrecht en vertelt Jozef over het burgerinitiatief G1000 in Eindhoven.

Otto ter Haar, partijvoorzitter

Verslag 63e partijcongres

Zaterdag 26 maart 2016

Milieucentrum Utrecht, Oudegracht 60 te Utrecht

Aanwezig negen leden: Jozef van Kessel (voorzitter 1), Paul Freriks (voorzitter 2), Jolanda Verburg, Otto ter Haar, Lisa Freriks, Mirjam van Rijn (vanaf 13:45), Ronald Schönberger, Rijndert Doting, Gerero van der Heijden.

Afwezig met kennisgeving: Loek Beukman, Annie van den Bosch, Arend Looimeijer, Rob Visser.

1. Opening. Jozef opent de vergadering om 13:18. Het congres houdt een minuut stilte ter herdenking van de slachtoffers van de aanslagen afgelopen dinsdag in Brussel.

Paul vraagt om een stemming over het congresvoorzitterschap. Hij verwijst hierbij naar HR artikel 6 lid 2 en stelt zich kandidaat. Otto merkt op dat de congreswerkgroep de voorzitter van het congres aanwijst (HR artikel 4 lid 2e). Omdat het congres geen congreswerkgroep benoemd heeft wordt die taak uitgevoerd door het partijbestuur. Die heeft in zijn vergadering van 12 maart Jozef aangewezen als voorzitter van het congres tot aan de pauze. Jozef brengt de aanwijzing van de congresvoorzitters zoals gedaan door de congreswerkgroep in stemming. De stemmen staken: 4 voor en 4 tegen. Mirjam is onderweg. Het congres wordt geschorst om 13:37. Jozef heropent het congres om 13:46. Bij de herstemming wordt het besluit van de congreswerkgroep verworpen met 3 stemmen voor, 5 tegen en 1 onthouding. Hierna wordt Paul bij acclamatie aangesteld als voorzitter en neemt het voorzitterschap over van Jozef.

2. Verslag 62e partijcongres. Het congres stelt het verslag ongewijzigd vast.

3. Verslag partijbestuur.

Otto vertelt over een geschil tussen het EGP Committee en De Groenen over de registratie fee voor delegaties. Paul vertelt dat 20 mei de EGP council in Utrecht wordt gehouden. De Groenen heeft het committee gevraagd bij de opening van de council de dele-

gates welkom te mogen heten. Paul vraagt wat men er van vindt als Mirjam dat zou doen. Otto merkt op dat het partijbestuur daarover gaat. De meeste aanwezige leden waaronder Mirjam reageren instemmend op de vraag van Paul.

4. Commissie gezondheidszorg. Rijndert doet verslag van de werkzaamheden van de commissie. Deze is drie keer bijeengekomen. Er zijn voorstellen ingediend om het huidige hoofdstuk te wijzigen. De sfeer in de commissie is niet goed. Paul constateert dat er verschillende stromingen zijn in de commissie en stelt voor twee subgroepen te vormen: over kostenbeheersing in de gezondheidszorg en over preventieve gezondheidszorg. Hier wordt bij consensus toe besloten.

5. Benoeming kascommissie. Het congres benoemt Ronald Schönberger bij acclamatie in de kascommissie.

6. Verslag kascommissie; jaarrekeningen 2015. Gerero doet verslag namens de kascommissie en adviseert het congres de jaarrekening goed te keuren. Het congres keurt de jaarrekening met 9 stemmen vóór goed en verleent het partijbestuur décharge.

7. Huishoudelijk reglement. Het amendement wordt gewijzigd in: *Leden en abonnees die de partij niet machtigen betalen €2,50 administratiekosten per jaar.* Dit amendement wordt met 9 stemmen vóór aangenomen.

Paul schorst het congres om 15:10 voor een pauze. Het congres wordt om 15:21 heropend.

8. Referendum associatieverdrag met Oekraïne. We houden een rondje om de stemming te peilen. Verschillende argumenten worden naar voren gebracht. Drie leden stemmen vóór het verdrag, vijf leden stemmen tegen en één lid weet het nog niet.

9. Tweede Kamerverkiezing 15 maart 2017. Vanwege de goede ervaringen in het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht wil het partijbestuur de Piratenpartij benaderen voor een gezamenlijke lijst. Het congres neemt hier met instemming kennis van. Het bestuur doet verslag op het congres in september.

10. Partijprogramma.

Een staatsbank voor de minima. Aangenomen met 9 stemmen voor.

Hoofdstuk 11 en 10 verwisselen. Aangenomen met 8 stemmen voor en één tegen.

Stimuleren van arbeidsmigratie. Aangenomen met 9 stemmen voor.

Vluchtelingen. Aangenomen met 9 stemmen voor.

Schengenzone. Aangenomen met 8 stemmen voor en 1 onthouding.

11. Afdelingen. Geen nieuws.

12. Rondvraag. Gerero kandideert voor de ondernemingsraad Sociale werkvoorzieningen regio Eindhoven namens FNV Overheid.

13. Sluiting. Paul dankt alle aanwezigen en sluit het congres om 16:20.

EGP Council in Utrecht

Van 20 tot en met 22 mei vond de Council van de Europese Groene Partij plaats in Utrecht. Het Committee (het bestuur van de EGP) had De Groenen uitgenodigd voor een kennismaking. Donderdag 19 mei spraken Ronald, Jolanda, Mirjam, Jozef en ik met Gwendoline Delbos (lid Committee uit Frankrijk) en Michel Reimon (lid Committee en Europees Parlement uit Oostenrijk). Het was een levendig gesprek dat mogelijk in het na-jaar een vervolg krijgt.

Mirjam en ik waren de afgevaardigden (delegates) van De Groenen. De Council begon officieel vrijdagmiddag om vier uur met toespraken van Monica Frassoni (co-voorzitter van de EGP), Jesse Klaver (welbekend) en Philippe Lambert (co-voorzitter Groene fractie in het Europees Parlement). De Groenen had het Committee gevraagd om ook Mirjam het woord te geven, maar dat is afgewezen. In plaats daarvan hebben we in het De Groenen-T-shirt flyers uitgedeeld met het welkomstwoord van Mirjam.

Voor de Council had ik negen amendementen voorbereid: drie op het verslag van Council in Lyon (de Minutes), zes op het huishoudelijk reglement (Rule Book) en één op de statuten. Ik laat mijn amendementen altijd eerst lezen door het partijbestuur en Mirjam. Op grond van bezwaren van Jozef en Paul heb ik één amendement op het Rule Book ingetrokken. Op de andere amendementen ontving ik geen commentaar.

Het belangrijkste amendement op de Minutes was de vermelding van de aanwezige leden met stemrecht. De EGP heeft geen individuen als lid. Alleen politieke partijen kunnen lid worden. Voor het stemrecht gelden ingewikkelde regels die gebaseerd zijn op de uitslagen van nationale of Europese verkiezingen. De Groenen heeft één stem. Bündnis 90/Die Grünen heeft tien stemmen. In Lyon heeft het Committee bij vijf leden het stemrecht ingetrokken vanwege contributieschuld en waren 34 stemgerechtigde leden aanwezig met 95 stemmen. In Utrecht heeft het Committee bij zes leden het stemrecht ingetrokken vanwege contributieschuld en waren 33 stemgerechtigde leden aanwezig met 93 stemmen. Dit mag van het Committee echter niet in de Minutes en de Council steunt het Committee, dus mijn amendementen zijn verworpen.

Ik had meer succes met mijn amendementen op het Rule Book. Die amendementen betroffen financiële zaken: belangrijk voor een partij met weinig middelen zoals De Groenen. Mijn amendementen zijn besproken tijdens het overleg van de penningmeesters op vrijdagmiddag (treasurersmeeting). Van de vijf amendementen is er één door het Committee overgenomen; bij een heb ik een compromistekst geaccepteerd en de overi-

ge drie amendementen heb ik ingetrokken. De Council heeft bij de stemming de beide overgebleven amendementen aangenomen: in het Rule Book is nu vastgelegd dat het Committee in bijzondere omstandigheden leden een korting op de contributie mag geven; verder moet het Committee voortaan binnen twee weken reageren op een declaratie.

Mijn amendement op de statuten was redactioneel: vanwege een Europese verordening moeten alle leden van een Europese politieke partij genoemd worden in een bijlage van de statuten. In deze bijlage staan de leden genoemd op de alfabetische volgorde van de landen waar de leden gevestigd zijn (volgens de namen van de landen in de Engelse spelling). Zijn er in een land meerdere leden gevestigd dan worden de leden genoemd op de alfabetische volgorde van de partijnamen. De Groenen staat daarom boven GroenLinks. Dit amendement is aangenomen.

Otto ter Haar

De toekomst van Europa

Wat zijn de gedeelde waarden van Europa? Wat bindt ons en wat maakt ons uniek? Belangrijke vragen die op internationaal niveau regelmatig bediscussieerd moeten worden willen we de eenheid in Europa bewaren. De uittreding van de Britten uit de EU doet de gemoeieren hoog oplopen. Alsof we als EU al niet genoeg uitdagingen op ons bord hebben liggen. Nog nauwelijks bekomen van de crisis ziet Europa zich geconfronteerd met een toestroom aan vluchtelingen uit het Midden-Oosten en Afrika. Het is van groot belang dat Europa het hoofd koel houdt en de ratio en de emotie weet te balanceren. Wat de consequenties zijn van Brexit is nog niet te overzien. De beurzen reageerden heftig, maar als de emoties weer onder controle zijn veren de beurzen wel weer terug. De enorme toestroom aan migranten wordt als voornaamste reden voor de uittreding genoemd. Ook emotie?

Gedeelde waarden

De toekomst van Europa was een belangrijk onderwerp tijdens de EGP Council in Utrecht. Flavia Kleiner van Operation Libero, Charles Grant van het Centre for European Reform, Yves Bertoncini van het Jacques Delors Institute en Daniela Schwarzer van het German Marshall Fund debatteerden over de vraag: "What holds Europe Together".

Nooit eerder sinds de oprichting van Europa staat het project EU door de vluchtelingenstroom zo sterk onder druk. Dit geldt met name voor de open grenzen in de Schengenzone. Wil je mensen uit andere culturen een toevluchtsoord bieden dan is het belangrijk om te weten wie je zelf bent. In een verdeeld Europa zijn we het zicht kwijtgeraakt op wie we zijn en wat onze ge-

deelde waarden zijn. Dan is het lastig om het hoofd koel te houden bij de komst van zoveel ontheemden. Chaos ligt op de loer en toont de zwakke plekken van de EU. Brexit maakt het er niet makkelijker op.

Verbonden in diversiteit

Tijdens het debat werd de vraag gesteld of federalisme een antwoord is voor de EU? Federalisme zou mensen eerder verdelen dan verbinden en is ondemocratisch, betoogt Grant. Hij pleit voor innovatie en ondernemerschap en meer onderlinge samenwerking zodat de nieuwe "Microsoft" uit Europa kan komen. Onze diversiteit maakt ons uniek.

De EU mag transparanter zijn, dan zal het aan vertrouwen winnen. Kijk naar de ophef die het TTIP oproept. Hierdoor wordt de kloof tussen de multinationals en de 'gewone man' groter. De voordelen van de EU gaan vaak over handel en geld. Maar wat wordt het volk er beter van als banen verdwijnen en het klimaat wordt aangetast?

In actie komen

Flavia Kleiner werd bekend omdat ze opstond tegen het populisme in Zwitserland. Zij verweet de gevestigde partijen laksheid en weinig actiebereidheid tegen het toenemend populisme. Jongeren keren zich daarvoor af van de politiek. Wat de EU bij elkaar kan houden zijn onze gezamenlijke liberale en democratische waarden. Formuleer een visie die vooral jongeren aanspreekt en zoek naar gedeelde waarden, zoals het zich thuis voelen, behoefte aan warmte en het gevoel van optimisme dat jongeren eigen is. En voor politici geldt: "Geef het goede voorbeeld!"

Kleiner roept jongeren op om tot actie over te gaan en niet lijdzaam af te wachten. Met het verwijt dat de oudere generatie hun toekomst heeft verkwanseld reageren de Engelse jongeren boos op de uitslag van het Brexit-referendum. Een teken aan de wand. Misschien kunnen we uit die hoek nog wat actie verwachten? Tenslotte heeft de jeugd te toekomst.

Jolanda Verburg

G1000Eindhoven

Er waren 25 juni ruim 400 deelnemers bij de eerste G1000 in Eindhoven. De G1000 is een idee van de Vlaaming Van Reybrouck om democratie meer inhoud te geven. Andere vormen zijn petitie's, initiatiefvoorstellen, spreekrecht, demonstraties, referenda. In het parlement van het oude Griekenland werd geloot welke mannen zitting moesten. Bij een G1000 worden de deelnemers geloot uit alle burgers. Zij worden aangevuld met personen uit ondervertegenwoordigde groepen, zoals jongeren en tweetaligen.

In de ochtend van de G1000 in Eindhoven werden de tien gespreksthema's bepaald. De top drie waren Verbinding, Basisinkomen en Veiligheid. Ik zat uiteraard bij het thema Basisinkomen. Aan vijf tafels werd dit thema besproken. De tafel waarbij ik me aanmeldde had als subthema *Pilot basisinkomen*. De afspraak was dat per tafel hooguit één politicus deelnam (ik stond als 'vrijdenker' ingedeeld). Aan mijn tafel meldden zich echter drie politici. Ik heb hen op de afspraak gewezen maar daar trokken zij zich niets van aan. Ik heb geklaagd bij de leiding, maar die weigerde dit te corrigeren. De bedoeling was bij de discussie eerst het ideaalbeeld te bespreken. In het tweede deel na de pauze zou de uitwerking komen in een presentatie met het programma Prezi. Het ideaalbeeld werd in mijn groep van zes deelnemers en een secretaris helaas nauwelijks besproken omdat de politici de discussie volledig naar hun hand zetten. De twee andere niet-politieke deelnemers klaagden zich ook over de gang van zaken, maar dat was tevergeefs. Er werd alleen gesproken over een uitwerking van het basisinkomen naar het idee van de SP. Eén van de drie politici is duuraadslid voor de SP. Deze wilde het plaatselijk initiatief in de gemeenteraad om de participatie-uitkering om te vormen naar een soort basisinkomen niet bespreken. Dit initiatiefvoorstel van GroenLinks in de gemeenteraad is een jaar uitgesteld. De G1000-organisatie was niet in staat om een conflict aan een tafel op te lossen. Op onze klacht reageerde de leiding met een mooi weer praatje: alles is koek en ei. In politieke besluitvorming ligt dat vaak niet zo. Omdat aan mijn tafel geen open discussie mogelijk was ben ik in de pauze opgestapt. De discussie aan mijn tafel over het droombeeld dat men graag verwezenlijkt zou willen zien was door de politici al in het begin doodgeslagen.

Na de uitwerking van de tien thema's konden de deelnemers kiezen welke uitwerking ze het beste vonden. De presentatie 'Meer groen zelf doen' heeft de verkiezing gewonnen. De tien thema's worden aangeboden aan de gemeenteraad en burgers mogen de thema's helpen uitwerken. Dit is gepland op 7 juli met een vervolgbijeenkomst in het stadhuis. Er komt nog een tweede G1000 in Eindhoven, niet bekend is wanneer. Op de website www.g1000eindhoven.nl staan foto's van het evenement en de Prezi-presentaties van alle thema's.

De dag verliep verder organisatorisch goed. Men volgde het Amersfoortse model. De gemeente subsidieerde de infrastructuur en hield zich verder keurig afzijdig. Helaas braken in mijn groep de politici in, handelden zij in strijd met de discussieregels en hielden ze zich niet aan de vooraf opgestelde structuur van G1000Eindhoven.

Jozef van Kessel

Een uitdagende toekomst vraagt om een fris groen programma

De wereld verandert continu. Ook De Groenen speelt in op deze ontwikkelingen. Daarom wordt het tijd om ons partijprogramma grondig onder handen te nemen en aan te passen aan de uitdagingen waar we als samenleving voor staan.

Het schrijven van een nieuw programma doen wij niet alleen, maar wij vragen daarbij uw hulp om voor de verkiezingen van 2017 met een inspirerend en vooruitstrevend groen programma te komen. Daarom stellen wij het op prijs als u de volgende vragen wil beantwoorden en **voor 22 juli 2016** retourneren aan jolanda@degroenen.nl of aan Postbus 1251 3500 BG Utrecht.

Een kort antwoord volstaat maar wij stellen het op prijs als u ten aanzien van uw antwoorden een uitgebreide toelichting geeft. Bij iedere vraag kunt u meer antwoorden geven.

1. Welk onderwerp moet zeker in het programma blijven staan?
2. Welk onderwerp ontbreekt nu in het programma waar aandacht aan gegeven moet worden?
3. Welk onderwerp moet nader worden uitgelicht?
4. Welk onderwerp moet grondig worden herzien? Wat moet er specifiek aan veranderd worden?
5. Wat is volgens u het belangrijkste onderwerp voor ons partijprogramma waarmee wij ons kunnen onderscheiden van de andere politieke partijen?

Met vriendelijke groet,
Namens het partijbestuur,

Jolanda Verburg

Schenking aan De Groenen

Op 29 februari 2016 heeft de familie Van Kessel De Groenen 5000 euro geschonken. We zijn hier natuurlijk heel blij mee. Zoals voorgeschreven in artikel 8 lid 7 van de statuten maken wij de schenking hierbij openbaar. Jozef kan dit jaar zijn onkosten (die normaal niet vergoed worden) declareren. Verder zijn aan de schenking geen voorwaarden verbonden.

Het partijbestuur

Agenda

24 september 2016, 64e partijcongres, Utrecht
2-4 december 2016, 25st Council EGP, Glasgow
14 januari 2017, 65e partijcongres
30 januari 2017, kandidaatstelling Tweede Kamerverkiezing
15 maart 2017, Tweede Kamerverkiezing
30 maart-2 april, 4e Global Green Congress, Liverpool
21 maart 2018, verkiezing gemeenteraden
19 maart 2019, verkiezing Provinciale Staten en Waterschappen
23 mei 2019, verkiezing Europees Parlement

In memoriam Anneke Smit-Boerma (1945-2016)

Anneke stond na Herman Verbeek op plaats twee op de lijst van De Groenen bij de verkiezing van het Europees Parlement in 1994. In maart 1995 werd ze gekozen in de provinciale staten van Noord-Holland. Ze was actief als pastor in kloosters in Aerdenhout en Bloemendaal. Ze was al geruime tijd ernstig ziek en overleed 11 april. Haar man John was raadslid voor De Groenen in Diemen. We wensen hem veel sterkte met dit verlies

Het partijbestuur

In memoriam Jan Breij (1960-2016)

Jan was veehouder, geïnteresseerd in de Europese landbouwpolitiek en voorstander van een basisinkomen. Van zijn hand kwam het amendement op het partijprogramma om de hypotheekrenteaftrek geleidelijk af te bouwen. Jaren later heeft de huidige coalitie dit in haar regeerakkoord overgenomen. Hij overleed 19 maart onverwacht aan een hersenbloeding. We wensen zijn familie veel sterkte met dit verlies.

Het partijbestuur

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijke secretariaat.

Eindredactie en opmaak: Otto ter Haar
Met bijdragen van: Jozef van Kessel, Jolanda Verburg en Otto ter Haar
ISSN 1572-1485

Beste partijgenoten

Het partijbestuur nodigt u van harte uit voor het na-jaarscongres in Utrecht. We bespreken de begroting voor 2017 en vele amendementen op het programma, waaronder een aantal op de breekpunten. De enquête heeft een aantal interessante suggesties van onze leden opgeleverd. Hoe we deze gaan verwerken in ons partijprogramma gaan we bespreken.

Otto ter Haar, partijvoorzitter

Commissie herziening partijprogramma i.o.

De wereld verandert dus De Groenen verandert mee. Daarom wordt het tijd om ons partijprogramma een keer grondig onder handen te nemen en aan te passen aan de uitdagingen waar we als samenleving voor staan.

Zoals aangekondigd in Gras nr. 66 heeft het bestuur het voornemen het partijprogramma grondig aan te passen. Dat doen wij graag in samenspraak met de leden. Daarom deden wij een oproep in Gras om door middel van een vijftal vragen uw mening te vernemen. Wij mochten drie reacties ontvangen die wij zeker zullen meenemen in het nieuwe programma.

De volgende stap is de instelling van een programma-commissie en een tijdsplan. Tijdens het congres op zaterdag 24 september 2016 wordt hierover besloten.

Wilt u deelgenoot worden van de programma-commissie dan kunt u zich tot op het congres van 24 september aanmelden. Mocht u alsnog willen reageren op de 5 enquêtevragen dan kan dat ook tot 24 september.

Als voorzitter van de programma-commissie stelt Jolanda Verburg zich kandidaat. Uiteraard kan ieder lid zich voor deze functie kandidaat stellen.

Jolanda Verburg

Begroting De Groenen 2017

Inkomsten	Bedrag	Uitgaven	Bedrag	Prio
Contributies	€ 1.500,00	Vergaderingen	€ 200,00	1
		Gras	€ 200,00	1
		Website	€ 85,00	1
		Partijbestuur	€ 300,00	3
		Promotie	€ 400,00	2
Overige inkomsten	€ 160,00	Postbus	€ 230,00	1
Rente, dividend	€ 150,00	Bankkosten	€ 120,00	1
Schenkingsen	€ 1.200,00	EGP contributie	€ 1.150,00	1
Reimbursement EGP	€ 1.000,00	Congress & council EGP	€ 1.500,00	3
		waarborgsom	€ 450,00	1
Tekort	€ 1.225,00	Onvoorzien	€ 600,00	1-3
Totaal	€ 5.235,00		€ 5.235,00	

Agenda 64e partijcongres

Zaterdag 24 september 2016
Milieucentrum, Oudegracht 60 te Utrecht
Zaal open vanaf 12:30 uur

- 13:15 Opening door congresvoorzitter Rob Visser
- 13:20 Verslag van het 63e partijcongres van 26 maart 2016 (Gras 66)
- 13:25 Verslag van het partijbestuur
- 13:30 Functioneren partijbestuur
- 13:45 Verkiezing bestuursleden
- 13:50 Tweede Kamerverkiezingen 2017
- 14:00 Global Green Congress 2017
- 14:10 Partijkalender 2017
- 14:15 Begroting 2017
- 14:20 Declareren reiskosten
- 14:25 Amendement Huishoudelijk reglement
- 14:30 pauze
- 14:45 Amendementen partijprogramma
- 15:15 Programmacommissie
- 15:25 Rondje afdelingen
- 15:30 Congreswerkgroep 65e congres 14 januari 2017
- 15:35 Rondvraag
- 15:40 Sluiting

Toelichting bij de begroting voor 2017

Prioriteit 1: uitgaven die noodzakelijk zijn voor de continuïteit van de partij

Prioriteit 2: uitgaven voor campagnes en verkiezingen worden gedaan als de gerealiseerde inkomsten dat toelaten

Prioriteit 3: alle overige uitgaven worden alleen gedaan als daar een schenking tegenover staat

Amendement op artikel 5 van het Huishoudelijk reglement

Lid 4 van het huidige artikel 5 luidt:

HR Artikel 5. Partijbestuur

4. De partijvoorzitter roept het partijbestuur ten minste vier keer per jaar schriftelijk bijeen. De oproep gaat vergezeld van voldoende informatie over de geagendeerde onderwerpen.

Aan het einde van dit lid toevoegen:

Het partijbestuur besluit bij consensus.

Motivering:

Een breed draagvlak voor besluiten is belangrijker dan de snelheid van besluitvorming. Het nemen van besluiten met meerderheid van stemmen kan er toe leiden dat bestuursleden zich onheus bejegend voelen door hun collega's. Dit kan er toe leiden dat de verhoudingen binnen het bestuur verstoord raken. Dit veroorzaakt een onproductief bestuur en daar lijdt de partij schade door.

Amendementen partijprogramma

Hoofdstuk 1. Breekpunten

Eerste alinea. Vervang:

Op dit moment is daar geen sprake van.

Door:

Voor de formatie van 2017 sluiten wij Fred Teeven (VVD) uit.

Aan het einde een nieuwe paragraaf toevoegen:

Reden uitsluiting Fred Teeven

In de overeenkomst getekend te Scheveningen op 15 juni 2000 heeft Fred Teeven aan Cees H. toegezegd de uitbetaling van een groot bedrag aan hem geheim te houden voor de Belastingdienst. Hiermee heeft hij meegewerkt aan belastingontduiking. Dat is naar de mening van De Groenen niet verenigbaar met een functie in een kabinet die verplicht is op een eerlijke wijze belasting te heffen.[1]

[1] Het rapport van de onderzoekscommissie ontnemingsschikking, 9 december 2015

Tweede alinea. Weglaten:

volgens de procedure als vastgelegd in artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie

Uitleg:

Dit maakt de tekst leesbaarder en korter terwijl de inhoud hetzelfde blijft.

Na de tweede alinea toevoegen:

- De Groenen geeft geen parlementaire steun aan een regeerakkoord waarin het voornemen is opgenomen de regering het oppergezag over de krijgsmacht te laten delen met andere landen of over te dragen aan een supranationale organisatie.

Reden:

We willen geen Europees leger. Dat geeft een duidelijke grens aan de voor De Groenen aanvaardbare mate van politieke integratie binnen de EU.

In de huidige derde alinea verwijderen:

"eerder of".

Reden:

Dit maakt de tekst leesbaarder en korter. Eerdere verhoging is niet meer aan de orde. De Groenen aanvaardt geen verhoging van de AOW-leeftijd op basis van CBS-gegevens over de verwachte levensduur.

Hoofdstuk 19. Samenleving

Amendement:

Het hele hoofdstuk intrekken.

Motivering

Het is een betoog met goede bedoelingen dat echter geen concreet beleid oplevert. Ik snoei liever wat dor hout om ruimte te maken voor de aanpak van nieuwe ontwikkelingen.

Hoofdstuk 20. Bestuurlijke vernieuwing

Een correctief referendum

Verwijderen:

Wij zijn geen voorstander van een volksinitiatief omdat de regering dan kan komen te zitten met tegenstrijdige wetten. Het maken van wetten vereist juridische deskundigheid.

Toevoegen:

Initiatiefrecht voor de kiezer

Leden van de Tweede Kamer kunnen een wetsvoorstel indienen. Dit zelfde recht willen wij geven aan de kiezer. Een kiezer of een groep van kiezers kan een referendum aanvragen over een initiatiefwetsvoorstel. Steunt het referendum het voorstel dan wordt het behandeld als ware het ingediend door een Tweede Kamerlid.

Verwijderen:

De hele paragraaf *Inspraak in de Tweede Kamer*.

Toelichting

Dit initiatiefrecht heeft meer om het lijf dan het insprekrecht wat we nu in het programma hebben staan. Het laatste woord blijft bij de grondwettelijke wetgever. Die is verantwoordelijk voor de samenhang

en de uitvoerbaarheid van wetten.

Hoofdstuk 21 Volksgezondheid

Vervangen in titel "*voorkomen is beter dan genezen*" met "*de kosten beheersen*"

Toevoegen als eerste paragraaf:

Het basiszorgverzekeringspakket

Om de kosten te beheersen en de onderhandelingspositie tegenover de farmaceutische industrie te versterken, vinden wij het aanvaardbaar dat medicijnen niet worden opgenomen in het basisverzekeringspakket als de kosten ten opzichte van de verwachte gezondheidswinst voor de patiënt buitensporig hoog zijn.

Reden:

De stijgende kosten van de gezondheidszorg vormen de grootste politieke uitdaging. "Voorkomen is beter dan genezen" is slechts een deel van de oplossing.

De huidige eerste twee paragrafen vervangen door:

Voorkomen is beter dan genezen

Levensomstandigheden en gezondheid hangen met elkaar samen. Mensen in achterstandswijken zijn vaker ziek en leven korter. Vernieuwing van deze wijken en het stimuleren van integratie en acceptatie van minderheden helpen kosten in de zorg voorkomen.

Schadelijke consumptie en overgewicht

Het is en blijft nodig om voor de gezondheid schadelijke consumptie te ontmoedigen, vooral bij de jeugd. Voorlichting op school willen we verplichten en op jongeren gerichte reclame voor alcohol, tabak en energiedrankjes verbieden. De leeftijdsgrenzen voor de verkoop van alcohol, drugs en tabak willen we strikt handhaven. Voor energiedrankjes willen we een leeftijdsgrens van 13 jaar.

Overgewicht is volgens de WHO een pandemie. Het is in bijna de hele wereld een ernstig en toenemend gezondheidsprobleem. Overgewicht begint vaak op jonge leeftijd en leidt tot toegenomen gezondheidsrisico's in het latere leven. Preventie door voorlichting en het stimuleren van lichaamsbeweging zijn nodig. We willen reclame voor snoep, frisdrank en fast food, gericht op jongeren, wettelijk beperken. De verbruiksbelasting op suikerhoudende frisdranken en sappen willen we verhogen, de verbruiksbelasting op bronwater en suikerloze dranken afschaffen.

Reden: beter geformuleerd en aangevuld

Verwijder

Stop de schaalvergroting

Reden: kleine ziekenhuizen presteren onder de maat bij specialistische behandelingen wegens gebrek aan praktijkervaring.

Vervang

De werkers in de zorg

door:

Robotisering van de zorg

Robots worden met succes gebruikt in de zorg.[1] We verwachten dat de robotisering zal toenemen en op termijn het grootste deel van de taken op het gebied van diagnostisering, behandeling en zorg zal uitvoeren. De Groenen vindt dat een goede ontwikkeling die de kwaliteit van de zorg zal verhogen tegen een lagere prijs.

[1]www.detechniekachternederland.nl/zorg/ouderen-vertrouwen-een-robot-verbazend-snel

De werkers in de zorg

Door de robotisering zal de rol van de werkers in de zorg veranderen. Verpleegkundigen, artsen en specialisten worden toezichthouders en begeleiders en nemen de beslissingen waarvoor zij de eindverantwoordelijkheid dragen. Het vervullen van zorgtaken heeft een belangrijke sociale functie. Voor mantelzorg die vrijwilligers kunnen verrichten ziet De Groenen ruimte voor groei. Het basisinkomen kan hiertoe de voorwaarden scheppen.

Reden: Hiermee verwerken wij de huidige technologische ontwikkelingen.

Verwijder

Alternatieve geneeswijzen

Reden Niet nodig om dit te vermelden

Op campagne met Haryaksha Knauer in Arizona

Op 8 november 2016 zijn er in de Verenigde Staten naast de verkiezing voor de president, waar Green Party kandidaat Jill Stein op 5% in de peilingen staat, ook verkiezingen voor de parlementen van alle 50 staten. In een van die staten, Arizona, doet een inspirerende persoon mee: Haryaksha Gregor Knauer is de kandidaat van de Arizona Green Party voor kieskring 1 van het Arizona House of Representatives.

Ik had eind juni het genoeg een week lang met hem huis aan huis te "canvassen" in 35 tot 45 graden woestijnhitte. Ik was onder de indruk van de vele zonnecollectoren. Het probleem daar is de watervoorziening en het bezuinigen op het water. Ik heb Haryaksha geholpen zijn Facebookpage wat beter op te zetten. Als beloning nam hij mij mee op kamperen, niet ver van de Grand Canyon in het Hopi Native American reservaat, waar we de volgende dag nog een indrukwekkende tribal dance mochten ervaren. De Hopi zijn erg "to the Earth".

Gerben Uunk

- * Arizona Greens www.azgp.org/single-post/2016/08/11/Arizona-Green-Party-AZGP-to-run-15-candidates-in-the-2016-Elections
- * Haryaksha Gregor Knauer: www.newmenu.org/hgk
- * Facebook: www.facebook.com/haryaksha

Kalender

24 september 2016, 64e partijcongres, Utrecht
2-4 december 2016, 25st Council EGP, Glasgow
24 december 2016, Gras 68
14 januari 2017, 65e partijcongres
26 januari 2017, incasso contributie
11 maart 2017, Gras 69 met stemadvies
15 maart 2017, Tweede Kamerverkiezing
30 maart-2 april, 4e Global Green Congress, Liverpool
24 juni 2017, Gras 70
16 september 2017, Gras 71
23 september 2017, 66e partijcongres
21 maart 2018, verkiezing gemeenteraden
19 maart 2019, verkiezing Provinciale Staten en Waterschappen
23 mei 2019, verkiezing Europees Parlement

Lidmaatschap

Lidmaatschap € 50
Lid met minimuminkomen € 20
Abonnement Gras € 15

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door de partij te machtigen via de website <http://www.degroenen.nl/incasso.html>

De Belastingdienst heeft De Groenen aangemerkt als een ANBI (algemeen nut beogende instelling).

Landelijk secretariaat

Postbus 1251 NL-3500 BG UTRECHT
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl
www.facebook.com/DeGroenenNederland
www.twitter.com/DeGroenen

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijk secretariaat.

Eindredactie en opmaak: Otto ter Haar
Met bijdragen van: Jolanda Verburg, Gerben Uunk en Otto ter Haar
ISSN 2542-4661